

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdejében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények egy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Sólet- s csendes-utca sarkán, Hofeneder-féle házban, hová minden a lap szellemi részével illető közlemény, az előzetesek és hirdetések is küldendők

Bármentetlen leveleket nem fogadtatnak el. Köszönjük nem adatnak vissza.

Szerkesztővel értekezhetni:
d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.	
helyben háshoz hordva:	
Egész évre . . . 8 frt.	
Fél évre . . . 4 "	
Negyed évre . . 2 "	
vidékre postán küldve:	
Egész évre . . . 9 frt.—kr.	
Fél évre . . . 4 " 50 kr.	
Negyed évre . . 2 " 25 kr.	
Néplapítókának helyben:	
Egész évre . . . 6 frt.—kr.	
Fél évre . . . 3 "	
Negyed évre . . 1 " 50 "	
Néplapítókának vidéken:	
Egész évre . . . 7 frt.—kr.	
Fél évre . . . 3 " 50 "	
Negyed évre . . 1 " 75 "	

Olcso pénzpiacot.

— Közgazdasági tanulmány. —

A nemzetek vagyonosságának hémérője a földbirtokosok anyagi helyzete. Az anyagi jólét a nemzeti vagyonosodást, az anyagi inség a közzszegényedést tanúsítja.

Az egyéni jólét, a nemzeti vagyonosodás s így a nemzet virágzásával egyértelmű s oly szorosban függ össze, hogy az utóbbi előbbi nélkül képzelni nemzet gazdásznak nem lehet, nem szabad, de nem is tudja.

S az egyéni jólét, a napi szükségletek fedezetén felül való megtakarított tőke termelését feltételezi.

Föl tőke nincs, ott nem lehet egyéni jólét s nem lehet nemzeti vagyonosodás, sem nemzeti felvirágzás.

A tőke a tengely, mely körül a nemzeti, az állami lét kerekere forog, a tőke mozgató ereje az államszerkezetnek.

A tőke-hiányt, az egyéni tőkehiányt pótolni kell minden áron, hogy az egyéni jólét alapja meglegyen. E pótlástól gondoskodni kell minden áron, hogy az egyéni jólét alapja meglegyen.

Gondoskodni kell, pedig oly módon hogy a tőke, mely bizonyos tekintetben közvagyonot képez, hozzáférhető és pedig lehetőleg könnyen hozzáférhető legyen mindenkinek, ki azt igénybe venni óhajtja, vagy kénytelen.

A tőkének olcsónak kell lenni.

Kétségtelen, hogy minél inkább igénybe van véve valamely árucikk, annál drágább; és kétségtelen, hogy a pénz, — a tőke a leginkább igénybevett árucikk, s így ez a legdrágább is. Pedig éppen ennek kell a legolcsóbbnak lenni, mert ennek drágasága dragítja meg a többi árucikkeket, míg ennek olcsósága lenyomja a többi árucikkékat árát is.

Olcsová kell tehát tenni a pénzpiacot, hogy hozzáférhető lehessen.

De miként? ez az a nehéz kérdés, mely a nemzetgazdászokat foglalkoztatja: mert belátják, hogy a jelenlegi pénzpiacot oly drága, hogy azon a kisbirtokosság, a földmivelő osztály, az iparosok, kik pedig leginkább keresik föl a tőke-piacot, hozzá nem juthatnak — vagy ha igen, csak a legnagyobb áldozatok árán.

Ezen segíteni kell.

A meglévő pénzintézetek nem felelnek meg a kívánalomnak, mert még a legolcsóbb pénzintézet is, mely csak 5 százalékon árulja is pénzt, pedig ilyen is csak elvétve akad egy-kettő az országban, fölötte drága: — a pénznek nem szabad drágábbnak lenni, mint legföllebb egy-egy és fél százalékosnak, különben nem teszi meg azt a szolgálatot, amit attól várunk, — hogy a bevőnek hasznot hajtson.

A törvény által engedélyezett 8 százalékos pénz már drága, ezzel az, kinek pénzt vennie kell, nem fog boldogulni soha, mert ily drága pénz megköszerezeti az egyéb árucikkékat árát; a 8 százalékos pénz 16 százalékosá teszi az egyéb árukat, ez pedig nem lehet a közönség jólétére irányulva.

Tehát olcsóvá kell tenni minden áron a pénzpiacot.

S miként lehet az?

Államosítsuk a pénzpiacot.

A legközelebb kibocsátott tőzsdei árszabályzat jóval szállította ugyan az árucikkéket közvetítésért járó díjakat; de ezzel még koránt sincs minden megértítve, mi ezen a téren ehető szükségé vált, csupán egy lépés a javítás felé, ennél tovább kell haladnunk, s államosítanunk kell a pénzpiacot.

Ha az állam maga, mint első tőketalajdonos, veszi kezébe a nemzeti pénzpiacot, akkor ennek módjában nem 4,—5,—6,—7 sőt magasabb, hanem 1 legföljebb 1 1/2 százalék mellett pénzt adni, mert neki nem kell saját háztartására is gondolni, árujának elarusítása alkalmával, s csak forgatója lesz a közvagyonnak s így előmozdítja a közvagyonosodásnak. Sőt tovább megyünk s azt állítjuk, hogy az amoralizáció adott állami pén ec is jobban előmozdítanak a közvagyonosodást

a kisbirtokos, földmivelő osztály anyagi jólétét, mint bármely magán intézet, — még a m. földhitel intézetet is ide számítva. — amortizációs pénzei.

Államosítsuk tehát a pénzpiacot, s ez által olcsóvá tesszük azt s ha az meglesz, megszüli a közvagyonosodást, mely a nemzet felvirágzását vonandja maga után

Palotay Akos.

Még néhány szó az apatini ipariskola ügyéhez.

(Vége.)

Ez meg is történt. A főtértintett iskolai gyűlésen Hauschenberger volt az, ki legmelegebben ajánlotta füzetésük javítását, de főleg a quinquenniumok behozatalát. Hanem: „tempora mutantur“ . . . és ezért R. is szörnyen megváltozott. Ez pedig így jött. A folyó iskoláék kezdeten oda nyilatkoztak a felső népiskola tanestülete, miszerint nem kezdni meg az ipariskolában az előadást, míg tavalyi füzetését ki nem kapja, és füzetése a jövőre is megállapítja és biztosítja minczen. Együttel beadtak a jelen évre szóló költség-előirányzatot, mit a képviselőtestület sokalva, egy bizottságot küldött ki (akkor ipariskolabizottság még nem volt) azon utasítással, lépjen összeköttetésbe az elemi tanítókkal, kik talán nem követelnek annyit. Az elemi tanestület nevezett bizottság felszólítására oda nyilatkoztak, hogy elvállalja az iparos tanoncok oktatását minden egyéb füzetés nélkül, ha folyamodványja az iskolászék tervezete szerint keresztülmegy, hozzáadván még azt a tervet, hogy akkor hat tanító vezetné az ipariskolát, öt pedig az ismétlős-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A Bohóc-estélyről.

— Elkész és ügy-fizetésekről. —

(Előadva a kedvelt bohóc-Piripócsy ur által hajnali 5 órakor. Még akkor szabad volt bontani!)

A hogy haza bándukolok s istennek rendkívüli csodás közbenjárása folytán megtalálom a saját portánmat, zsebeomb nyulok, hogy majd előzöm én a kulesot. Mondok: gyűve! ennek a kulesnak valami baja esett. Akkurate kémszer-akkora lett, mint erőtöltög volt. Tapogatom, forgatom — s elhittem magammal, hogy vagy én vagy a kapukulesom farsangi tréfát játszik velem. De azután, hogy nekifutóm a kuleslyuknak, észreveszem, hogy az a lyuk szörnyen megszűkült, mialatt hogy oda voltam. Tapogatom, gyufával kiméregtetem, keszkenőmmel megtöröm de hiába . . . kules a lyukba nem talál.

Eszembe jut aperte valami. — Hát ha ez a kules a zsebeomb szünórakor megidézott.

Az isten úgy se, — zsebeomb nyulok s rittog, ott találom a párját, szakasztott mása, csakhogy kisebb s éppen a kuleslyukba illik.

Bekászolodom ennek segítségével a szerkesztőségbe s nekiülök, — megírni egy emléké nagy tárczázzikat a bohóc-estélyről.

De csak nem megy ki fejenből az a fia kules.

Azonközben lassan elálmosodom s álmodom a következőket: Egy gyönyörűséges,

anyagi teremést azt sugja a fülemben: „Ugyan édes Piripócsy ur tégyle el azt a kulesot, mert hisz ön úgy is haza kísér bennünket, aztán nekem meg nehéz cipélni, a mama se igen szereti!“ Káimertem a Kazér Nina hangjára. Szentséges úristen — Álmodom tovább, — ez a fia-kules a zsebeomb maradt! Hogy fog tehát Kazér Nina, Perlaki Gizella, szüntársulatunk s két művésznője mamástul együtt hazajutni kules nélkül? — Álmodom tovább: Ok szépen hazamezem abban a szent hitben, hogy a kules náluk van, s aztán álmosan, fáradtan ott a kapu előtt veszik észre, hogy Piripócsy ur elvitte a kulesot haza, mert eléggé udvariatlan volt a hölgyeket, kiket ő esábitott a bohóc estélyre otthagyni hajnali 4 órakor egy tánczteremben, kivéve ezer turo tánczunk s szántaban fölkérnénk, míg ő maga szépen haza somfordált, magával vido diadalmi trophaeum gyanánt a kapukulesot. Borzasztó egy ember ez a Piripócsy — álmodom tovább, — már most, hogy megyünk mi be kules nélkül? Úraink s hölgyeim! én ebben a kules-históriában ártatlan vagyok. Zsebeomb maradt a nélkül, hogy fölítettet volna magamban, hogy hazaviszem. Eszem ágában se volt ilyet eszelelni.

Nem! Hanem — egésze s más káusza van a jelen estetnek. Én ugyanis elcsábítottam a fintevezett kedves művésznőket a bohóc-estélyre, de csak magannak, hogy én mulassak velük. De nekem iztózas pechem van! Alig léptünk a tánczterembe, hát körülvesz a fatalság, hogy mutassam be nekik.

De uraim, szabadkozom, én nekem

nem czelom, hogy önök mulassanak e hölgyekkel, de határozottan czelom, hogy egészen osztatlanul az enyvének legyenek.

S mi történik? Kijátszanak, bemutatják önmagukat egymásután s én maradok hoppon . . . Csak úgy távolról néztem, mint ragadták őket tova a táncz hullámain, mint karsuk lélekvesztőt . . . Hej! soknak lélekvesztő volt az ő szép szeméikbe tekinteni!

Ezer a szerencsém, hogy a terem zsnf fölíság megtelt zsebeomb zsebb maszkokkal. S innen is tulnan is egy egy érdekes kosy tűm vonta magára a figyelmet. Itt egy kedves kis galamb röpkelött össze vissza, szerelmes leveleket vive szét. En is küldtem egyet, de efelejtett rá választ hozni: Ma is arephendülök érte. A kis galamb Jeszenszky Ida volt. Amott kellemes melegtörzestett napusgaras szemével a nyár, a ki nem volt más, mint Szalay Eszti; emitt meg az olympusi postás hozta a bohóság híreit magával Gromilovsz Mariska álképeben: amott egy karsuk olasz leány tüzes tekintete járta át a zseveket, az alarcz alatt Tritschler Nina volt; ez a szeretetreméltó özányulány meg Falcione Vilimávé változott át. Jeszenszky Deszóné pattogtatott kukoricza kosztumban keltette föl az erdeklődést maga iránt. De ki győzné mind felsorolni. In itt két helyre paraszt menyecské Poppini Rozsita s Truczel Emma s kosztumban meg Ferits Kelemenke, Szemkár Viktória és Millasseus Margit, — nem! boessán! e legutóbbi nem kosztumban, de szendén hátraférsült hajjal, azzal az 6 kimonóhatatlanul szelid és nyárias tekintetével, azzal a keresztetlen egyszerűséggel, azzal az örök derült arczával a menyésgéll, kis anygalt ábrázolta alarcz nélkül.

Hanem hát én most kezdlek belemelegedni az alarczokos fölsorolásába, s féltő hogy ki se fogyok belőle. Akkor pedig nem jut ter annak elmondására, hogy mi mindent mind a dalárda a boldogság emelése érdekében?

Pedig meg kell örökíteni a zombori dalárdát. Szobrot kell neki emelni husha gyök keден a bohócok pantheonjában. . . Mert oly sok s oly kiváló az ő érdemük, hogy egy felekezetre el se lehetne mondani mindazt a válogatot bohóság, a mivel a közönséget mulattatták. De a zombor, melyet én nekik szántam, az híven jelképező ügy buzzóságukat. Elmúdomom tervrajzomat. A talpazat állana két horihagos olasz bravóból, kiknek hátán állna Pribil Ernő dalárda elhák egy vényvénka kosztumban, sokinguyott karját tartva egy elkeserült kacagonyt Tritschler Forenezet s egy nagyon komoly angol gentleman Burgmann Guszt. A fejtőkötéből egy hegyes hajttó emelkednek ki, melyen tőtagast állana herr von doktor von Pamlaur, kinek lábain Venast ábrázoló állana Alexius de Kis- és Nagy-egészségy magasa tartva a „Zombori Futóvőny egy példányt. A zombor pedig körülvénné egy kalamajkát járó dalárdái csoport s az „arabútyánny“ fűjű ezernászal vékony sipon hozzá a nóta.

Úgy e már eléggé boldog az egy dolog volna, de ez még mind semmi ahhoz képest, a mit a dalárdáték véghez vittek, kezdve attól, hogy már delátáni 4 órakor körüljártattak Spitzer Bernát menők nagy butorszállító Koesjást, melyben a túzóttó zenekar az „6 Hrvetzki ó Junaesi“ ezimű elégius baka-marsot húzta, — egészen odáig, hogy

kolban tanitana. Itt esmal aztan R. „b a t r a r e c z”-ot; mert midon látta, hogy a község hajlandó az elemi tantestület ajánláját elfogadni, Weizang János, felső népiszkola tanítóval azt terjesztette a községben, hogy ha az ötödvi pótlékok megszavaztatnak, az évi kiadásfőbblét 2—3 év mulva 2—3000 frtra frd. Ezt R.-nek, mint a matematika tanáranak, persze hogy elhihték, dacára annak, hogy számítása nem helyes. Két vagy jobban mondvá, sokszüségének bebizonyítására meg azt is említjük, hogy ha közt és az elemi tanítók egyike—másika közt szó jött az ipariskolára, mindannyiszor erősen állította, hogy jobban szeretné, ha az ipariskolát nem ok kapnák, és ezért sajnálja, hogy nem követelt még többet, mert ennyi — és ennyi dolog és kellemetlenség jár vele. Sőt midon egy ilyen alkalommal két elemi tanító R.-nek ezen állítást kétségsé vonta, nem rekelkedett R. ezen szavakkal válaszolni: „Schon darum will ich die Lehrhngs-schule nicht, weil ich dann die ganze Last wieder allein zu schleppen hätte; weil dies aber unmöglich ist, so müste ich wieder schwindeln; ich habe aber schon satt geschwindeln!“ Nem elég jellemző kifakadás ez? — Erre N. tanító meghajította magát R. előtt és nevetve mondta: „Gratulálók R. ur! most ez egyszer mondott ismét igazat!“ mire R. elvörösödött és elment.

Es még szemünkben így bezélt, felhasznál mindent utat módot arra, hogy mégis ok legyenek megbizva az iparos tanoncok oktatásával. De végül fel ismét a történet fonálát.

A képviselő testület a főtanterületi eljlesztő híresztelés következtében elejtette az elemi tantestület folyamodványát, és megbízásából megkérdezte az előjáróság az elemi tanítók közül Herr S.-t, Millá M.-t, Resch M.-t, és Schnurr Gy.-t, hajlandók e az iparos tanoncok oktatása a képviselőtestület által megállapított feltételek mellett elvállalni Ezen feltételek a következők voltak:

A község átl évenként 300 frtot a közs. pentárból; minden tanoncz íket évenként 1 frt 20 kr. beutási díjat, az ebocsatási bizonyítványért pedig 1 frtot. A felszólított négy tanító, látván, hogy mindannyiukon mar semmi esetre segítve nem lesz, készen nyilatkozott a fenti feltételek mellett a közs. ajánlatát elfogadni.

Látván ezt a felső népiszkola tantestülete, 1100 frtot követeléséről rögtön leszállt 800 frtra, helyül mindig úgy nyilatkozott R., követelésnkéből 1 krt sem engednek; tehát mégis féltek, hogy valamiképp kisiklik kezeikből.

A képviselőtestület azonban az erre következő gyűlésen mégis a nevezett négy elemi tanítót választotta, eljárását azzal indokolván, hogy a felső népiszkola tanítóinak úgy is 2—300 frtot nagyobb a fizetésük,

javitsonk tehát inkább a mi tanítóink fizetésén.

De ez ismét nem tetszett a felső népiszkola pártolóinak, és azért ezen határozás és választás megsemmisítése czéljából követezőkkel jártak el.

Az e közben megválasztott ipariskolabizottság, élén Marsch János urral, mint elnöke, de R. törvényes vezetése alatt, azt a határozatot hozta, hogy az iparosok (mintha ez a 12 iparos Apatin összes iparosai lettek volna) a képviselőtestület által kivetelt beutatis — és bizonyítványdíjat nem fizetik, mert ez törvényellenes; de valójában talán azért, mert, mint Marsch ur négyünk előtt mondta: „Elég teher az iparosokra, hogy insaik az iskolába küldés miatt dolog mulasztanak, nem hogy fizessünk is értük!“ Egyuttal felbevezést intézett az ipariskolabizottság ngs. Jacósy — Péterfyhez és kir. tanfelügyelőséghez, kérelmezvén ezen törvényellenes határozat és választás megsemmisítését.

Az ezen határozatot hozó ipariskolabizottsági gyűlésen bujt ki legjobban R. szájkából a szeg. O u g a n is, mint a bizottság jegyzője, hihetleg hogy a bizottságot a felbevezésnek megnyerje, azt mondta: „Az apatini iparos tanoncok közt van 123 olyan, ki a felső népiszkolába járt; és ezek oktatásának most ismét elemi tanítókkal által?“ — Ezen gyönyörű, tanítóhoz illó érvelés nem is hangzott el a pusztában; mert legott egy túlbólso fazekas, B o l s c h e t z F e r e n c z, ezen mondkákra fakadt: „Az én fiam ezen felül még két gymnáziumi osztályt is végzett; és én ötöt elemi tanítókhoz nem küldöm iskolába!“ — Így tehát R. az ő fogásából oda vitte, hogy így emberek előtt (no de vigas ezben az, hogy csak is ilyen emberek előtt) az elemi tanítók képzettség és tudomány teki teiben egy két gymnáziumi osztályt végzett gyerkőcczel legfeljebb egy fokra állíttatnak. De lett ennek egy másik, messzebb horod következménye is. A főtanterületi apellatában t. i. fődvül az lett felelvés, hogy az elemi tanító nem bírnak elegendő qualificatióval arra, hogy a felső népiszkolából kikérült iparos tanoncokat oktathassák. Hát ezt R.-en kívül még ki tudta a bizottság tagjai közül? — Híszszük, hogy ngs. tanfelügyelő ur eleszálkozott ezen érvelés fölött! — Vagy talán azt hitte R., miszerint ott is, mint itt B o l s c h e t z és hasonlók, nem tudják, hogy ő is csak elemi iskolákra van képzevte? Vagy egyetvő pőgözben elejtette már R., hogy ő, szorosan véve, csak kegyelemből élvez azt, a mire mások hiába várnak, kik arczuk verjeteikben szerették meg a polgári iskolákra való képezést? — Nem lehetetlen, hogy csak a vak dűb vitte őt az egyszer annyira, mint azonban nem csodálhatunk eléggé, mert szájtó ravaszsga ritkán szokta R.-t cserben hagyjni.

kiás lenygel heregnő meg ott paradé a teremben, kalauzolatva magát dr. Bruck Armin urtól, aki már nagyon is ismeri a „helyi“ viszonyokat.

Oldaliból hozza s fülebe sugom: „Ismerlek szép maszk!“

Oldalba bök, hogy az ég szerelemert el ne áruljam, mert így is sejtük már, hogy ki, — náit meg ma megindulás...

Ebből aztán kitűnt, hogy senki más, mint Fürst Hermin a szántársút elősragint koránjárja.

Bruck ur megfogadta, hogy semmisségi paraszt ad be ellene.

Szünóra után egy szenzatos hírt böviztem ki a „zombori futnyúl“-ból, melybe én is firtültem egyet. Hogy a zombori gazolint megvetették Barthallal együtt a pesti nagy operette részére. Ezt a hírt demutálom kell. Nem a nagy opera, hanem a nagy orsz. kiállítás részére vettek meg, innen a nemzeti muzeumba kerül, mint a 19. század felvilágosodottóságának szent ereklyéje.

Főlebedék, körülhőzök. Hogy kerülök én ide az irozásztona mellé? Homalysom derengem kezéd agyamban, hogy mi történik veled? Sent ég! Ez a kules! Csakugyan! Hiszen ez a Kaczerék kules! Ok aíták nekem, hogy kísérger majd hába bal után.

Rémítő gondolat cikázza át agyamat. Ezek a kedves műveznök nem voltak képesek büvül kerülni... Igen! S fardtam álmosan nekidőltek a zárt kapunak.

Elküldetett tehát a felebevezés, és aban, mint már fönt említettük, az elemi tanítók elégtelen qualificatiója hozott fel fődvül, a beutatis- és bizonyítványdíjak törvényellenesége csak úgy mellékesen lett említve. Szebb azonban ennél az, hogy a felebevezés alairói n e m i s t u d t á k m i n d a n y i a n n y a n, hogy abban az elemi tanítók állítólagos elégtelen képzettsége egyáltalán fel lett véve. Hát ez mi? — Egyesem ut!?

Ugy hisszük, hogy az eddig mondotnak után elegendő megítélet az ezen f e n y e s s i k e r k i v i r á s i r a felhasználott fogvevők és eszközök minősége.

Tudjuk, hogy az ipariskolabizottság ezen a választást elferdítő állítása ellen a törvény oltalmát vehetők igénybe; de nem tesszük ezt, hanem megvetéssel utasítjuk vissza ezen állítást, és meg vagyunk győződve, hogy minden elfogulatlan és becsületes gondolkodásu ember megvetéssel fordul el oly egyenektől, kik nem szégyenkednek czélják elérésére ily eszközökhoz folyamodni.

Rauschenberger által ez ügyben kifejtett tevékenységének megítelését pedig különösen t. kartársainkra bízuk. Tanuljanak ebből, hogy mennyire viheti a kenyéririgység egy különben a műveit jelzőre igényt tartó embert.

Végül kijelentjük még, miszerint mindazonk, kik az itt mondottnak nem hiszik vagy túlzásnak veszik, készek vagyunk szó vagy írásbeli bizonyítékokkal szolgálni, és hogy az ily tajta manővereket ezután is kiemlet nélkül a nyilvánosság elé hozzuk.

Horn János
Éhman Ferenc
Csincsek Nándor
Milla Márton
Schnurr György
néptanító

Herr Sebestyen
Weber Jozsef
Resch Miklós
Bogner Antal
Becker Jakob
Mollyner Adám

Szinház.

Szombat, febr. 14-én „Boccaccio“ ismeretes operette került színpadra nem éppen sikerült előadásban. Nikó Lina (Boccaccio) nem volt jó hangulatban. Meglátszott játékán a kedvetlenség, melynek okai felől egyebiránt a közönség tájékozatlan. A többi szereplő többé-kevésbé megallotta helyét. Kiemelendő egyet se talált helyettes recenziósnak.

Vasárnap, febr. 15-én „Szőköt katoná“ Sziglietti é reg elnyűtt népszimnűve adatot. Ez az előadás se tartozott a jobbabb közé. Az alakítási képesség magaslatán egyedül Kuthny állott, a ki Korpányt a minden áron előkelő hölgyé kényszeredett falusi parasztzsanótt stereotíp vonásaiban tüntette föl. Nikó Lina (Julesa) ma sem volt jobb hangulatban. Egyebiránt ez nem is szerepköre.

Hétfőn, febr. 16-án a szinpal szerint

B-B-B de eredetileg „Bé-Bé“ Hennequin és Milieuud czégre alatt készült francia bohózat került színpadra. Általában volt ez a szerep nem tudás, mely mint valamely epidemia ragadt a legjobb erőkre is. Ezt előre becsejtve az egyes szereplők szinpaditunójait kell kiemelnünk, a kik a sugó után eléggé jól elmondották szerepüket. Különösen popas alakítás volt Kaczer Ninád, a ki a 22 éves „Bé-Bé“-t, egészen az írók inteniója szerint teremté meg. Aratott is taposkalt meg kihívást is böven. Kevésbé jól alakított Perlaki Gizella (Dianna) szerepében, de föltesszük róla, hogy az ily szöveg, tartalom nélküli szerepeket nem igen lelkesül. Tiszai Deszö [Kernagnons] egy kissé idősként tetszett, mint szereplőből kiritt. Egészzen sikerült alek a darabban Petillon nevelő melyet Fenyéri a kritikai agyek teljes kielégítésre adott. A többi szereplő közül kedves kotnyeleskedésével Rózsa Rózsi [Toinette] vált ki. Közönség teljesen megtöltö a házat.

Ma f. hó 17-én farsang utolsó napján „Don Juan“-t hirdetik a szinpalok. De erről jövőre!

Beszéda.

— A zombori szeri dalárdá 1885. febr. 14-én.

A „estitonica“ közvesorájá után joggot egy „beszéda“, — látszik, hogy szber véreink tudják magukat társadalmilag értékesíteni.

A mily sikerültnek volt mondható a „piknik“, olymértben aratta a „beszéda“ is babárát.

A „Vadászkürt“ nagyterme szuffolóság megett közönséggel, mely a hangverseny-zök számára készített emelvény előtt tömött sorokban foglalt helyet, s igazán benső erieködéssel nézett a művelé, mely reá várakozott. Körül-hellő 8 órakor velle kezledtet a koncert, mely fél-11-ig elhúzódott ki nem fárasztva a hallgatóságot, sem a tapshan, sem a művelvezetben. A program első pontja „Bácki napévi“ című népdal volt, dr. Paesu Jánosót, énekelte a szerb dalárdá férri kara. Utána Borjanovits szerb néptanító olvasta föl „O musici“ (a zenéről) című értekezést, melyet mindvégig feszült figyelemmel hallgattak s zajosan megtapsoltak. A program harmadik pontja Chorejsék „Jedna draga“ című dala volt, melyet a vegyes kar adott elő.

összhangozatos praecitatiással. Az estély első pontja — a lapunkban is előrejelzett zongorajáték volt. Dr. Paesu János a városunkban rég ismert zongoraművész növelte babárát újabb, hervadtatlan koszorúval. Ez alkalommal műveiből az 1, 4, és 12 számúakat adta elő, melynek végeztével a frenetikus tapok folytán meg egy koló variatőt és eljátszott. A tapok s oviatők lecsilla pultával Popovits Döme meleg szavak kíséretében egy díszes babérkoszorút nyújtott át a közönség nevében. Valóban dr. Paesu János a zongora művészet oly nívóján áll, hogy bátran versenyre szállhatna az újabb phaenomenekkel, kiket technikai ügyességükért bámul a világ.

A műsor további részét képezte egy Popovits Döme népszimnűveiből vett szövege dr. Paesu által írt dal, melyet Blazsek tanító ur fulbemésző, kedves baritonjával énekel, s a közönség viharosan megújradzt.

A program 6-ik pontja költemény szavaltás volt előadá Gily Olga k. a által melyet a vegyes karnak éneke s végül a férfiak „Podajte bratya“ című dala követett, melyely a koncert végett ért.

Diesérrel kell kiemelnünk Gruits urat, a ki a dalárdát vezeti, úgy szabatos ütemezés, mint szakavatott tanítással.

Azután kezdetét vette a tánc, mely elstartott kiválgos-kiviradt.

A kedves „beszéda“ sokig emlékezetes lesz azok előtt, kik benne részt vettek.

A jelen volt hölgykoszorúból tudóstónk a következő névsort állította össze: Vukiesovics Vjera, Bolanovics Milica, Bugarsky Darinka, Kupuszarevics Mileva, Vujcsy Zsófi és Anna, Brkics Anna, Konyovics Lepuszava, Gergurov Katica, Birkár Zsófi Vukirovics növevők, Borgyosky

Zorka, Stankovics N. (Stapárról), Demetrius Alexandra, Demetrius Nina, Georgievics Olga (Eszkőről), Gergurov Alexandra, Adamovics Darinka, Sztjoesics Persza, Protics nővérek, Rigvics nővérek, Plasvics Mileva, Postics Mára, Milics Mára, Gyurisovics Zsófi, Palanacsy Milicza, Topalov Katicza, Vujkovics Zorka, Birkics Minna, Berits Darinka, Boskovics Mileva, Alexics Olga és Buzagyits Páva.

Dr. Vujics Jánosné, dr. Krónics Istvánné, dr. Drakulics Pálné, dr. Pavlovics Simonné, Popovics Döméné, Sztjokovics Izidorné, Petrovics Mitóné Kupuszarovics Lyubominé, Malcesvics N. né Kosanicsné, Jagerovicsné, Kucsvics Miklósné, Nikolics Istvánné, Joannovics pósfánóné, özv. Maximovicsné, Barjakár Miklósné, Luguerszky Mladenné, özv. Grujics Alexandra, özv. Radoszavlevics Anna, Vujics Gyuriczáné és Popovics Lexa urhölgyek stb.

Gyermek-zsinieleadás.

A helyb. róm. kat'h. elemi leány iskolák tanítója Jauch ur s buzgó tanító női kara f. hó 16-án kedves meglepetést szerzett a szülőknek s tanítványoknak.

Az összes leányosítályok növendékeinek sikeres körreműködésével, rögtönzött, zsinipadoskán gyermek-zsinieleadást tartott melyre a szülőknek s érdekeltek saives volt meghívni.

Az előadás d. u. fél 3 órákor vette kezdetét az iskolapületeben, hol is egy tágas terem annyira megtelt közönséggel, hogy a későn érkezettek semmiképp nem férhettek s csak azon igérettel voltak megnyugtathatók, hogy misnap a kedvüet is megtelített foguak az egész közivátra.

A befért intelligens s jobbra szülők s tanítványokból álló publikum pedig valahogyan elhelyezkedve türelsem lenél várt a függöny felhelyezéséig, hogy a kedves kisiskolák nyilvános fellépésének első sikereit megtapsolhassa.

Mondanunk sem kell, hogy az előadás mely a késő esteli óráig elhúzódott, föltölte sikerült, és nem unatkozott a nagy gyermek játékok fölött senki.

Mellett a programot részleteznék, legyen szabad a közvélemény nevében köszönetet mondanunk a fáradhatlan Jauch urnak s a tanítóknak karnak azon elvezetést melyet a közönségnek nyújtottak, s azon ügybiztoságot, mellyel a gyermekeket nagyon helyes pedagógiai szempontból a nyilvánosság előtt felszelen s kellemős magaviselet elajátítására oktatták s elműveltek a társadalmi igényeknek majdan kielégíthetése némielg elcsenitni iparkodtak.

S most lássuk a programot, melyet részletezni ugyan nem szándékunk, s mert határozottan felkérteztünk arra, hogy nevetek ne említsünk, egész terjedelmében nem is közzélük. Jót játszotak a kicsinyek egy arant s mi föltöttek magunkban, hogy minden egyes szereplőt külön-külön megdicsőrnük, de meg kell hajolnunk a tanítóknak karintióit ellátó s kivételképpen csak azok neveit említettük föl, a kik igazán fölműveltek minden várakozást. Így például a „Toldi dal" emlékeise után, mellyel az összes tanítványok kitüntették magukat a „Farsangi tréfa" című szindarabocsában Sirközy Erzsike játszott szereplőitársával igen jól. „Az első level" — isten gondot vessen! ezúttal szavaltot egy kis anygylak sohajtotta el. Farnach kissaszondácska szemléjében. „A nagyné" című szindarabban Kockár Adrienne tüntet ki magát valameny szereplőtársával együtt. „Az anyatlan" — Istent dicsérik toleuk és vizek szavalt Részvics Vilmaácska akjáról szépen folyt le. „A puszák rózsája" című dalt az egész ének-kar dalolta csengő, tisztá hangon. „A barsony kalap" párbeszédeben Fesztli Karola s Dobák Berta arott tapsokat. „A nagymama" című szindarabban Kramer Kornél s társai arattak zsm. bábberleket.

„A tyukdalt" Kocsis Etelka énekelte csengő hangon. „A tündér és a virágok" című szavaltában élvén felfogását, kedves nyavítását, okos, értelmes fölfogását ritka sikerrel ragyogtatva Raichl Adel. „A meg-pórhag" című szindarabban legmulattatónak alak volt a kis Sz evkovits Etelka, ámdé mindannyian jól játszottak. „A külön és együtt" — egy utóirat, valamint a „tanulók dala" pompásan ment. „A garaboncsás" — jót adta Löventritt Etelka. „A vig rézkovacs" — a bécsi leány — makamé! — „szépen szö" kezdetű dal mind szépen szözt. „A divatos leányban" — ban mind jól játszott, de főszerepe volt Stvertceky Gizellának. „A borsokonyáné" legjobb volt, mert benne legtöbb mulattató bohó álmorot láttunk s a kicsik nagyon fűgűn lejtettek végig. Egyszóval — minden szép és jó volt. Gratulálunk hozzá elsőben a tanító női karnak, másodszorban a szülőknek.

Masnap az előadás ismét nagyszámú közönség jelenlétében ismételtett.

H i r e k.

Sándor Béla főispán ur szalonjában vasárnap azzá f. hó 15-én fényesen sikerült gyermek bál tartatott. Úgy a tánczosok, mint a tánczosok közül többen jelmezben jelentek meg, a mi a mulatság kedélyességét nagyban fokozta. Ott voltak: Sándor Erzsike magyar menyecske, Turkovits Vilma (Futtakról) cigány leány, Sándor Rózsa (Baracsarkól) baracsai paraszt leány, Budai Erzsike hópehelye, Ferabach Angela, Mihály Irma orszóleány, Jerkovits Zsófia soroksári magyar leány, Schneiderbauer Elsa virágárus leány, Pocsay Ilonka Rózsa, Kockár Adrienne, Dobák testvérek és Karácsonyi testvérek. A mulatság 4 órákor d. u. vette kezdetét s 11 után érte végét.

Diszes esküvő. Bács-Bodrogh megye alsópánja Schmausz Endre ur f. hó 16-án d. e. fél 12 órákor vezette otlárhoz Czifrus Margit k. a. t. Czifrus Ferenc kir. tanácsos s tanfelügyelő kedves, szépségéről híres leányát. Násznapok voltak a menyasszony részéről Sándor Béla főispán, a vőlegény részéről Siskovits Tamás bács-almás nagybirtokos és somogyi orsz. képviselő. Az esketési szertartást Széchényi Jenő címzetes kanonok és a kernyai kerület orsz. képviselője végezte. Esketést után a megyei tisztikar, élén Karácsony Gyula főjegyzővel tisztegelt az új házaspárnál.

Árthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter, Dumotir Lajos topolnai kir. járásbírósigi végrehajtót az újvidéki kir. járásbírósigához helyezte át.

Hymen. Dr. Dekker Gyula kir. trvényeszi jegyző, eljegyezte Ns.-Militicsen a kedves Ivankovits Anna kasszoványt.

A zombori takerékpénztár Sándor Béla főispán elnöklöte alatt febr. 15-én tartott közgyűlésben a 200 forint perizetett részvénye után kamat és osztalék fejében 125 frtot, jótékony és közhasznú célokra 4996 forintot utalványozott; ezenfelül Barthal igazgató javaslatára Zombor városának egy ártszi jut költségeire 15,000 forint ajánlott fel ajándékként. Bövebben jövőre!

Febr. 2—3-ika közötti éjjel Zenta városa a legnagyobb veszelyben forgott. Ugyanis a mondott időben a Tétsis ur házára alkalmazott lámpa explodált és ha Dimitrievics Simoth ur idejékorán észre nem veszi, Zenta ma aligha nem egy rakás hamu. A szeszélyes kísérletezésnek levelet kevés híja, hogy a polgárok meg-fem itak. Tétsis ur fölszólására a Gombos-féle lámpát eltávolították.

Az igazságügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki a törvényszékek elnökeikhez és a járásbírósigákhoz: „Az országgyűlés mindkét háza oly esetekben, midőn valamely tagja mentelmi jogának felfüggesztése kérelmetztek, a bíróság ily kérelmet az eddig kifejtett gyakorlathoz képest főleg 3 szempontból teszi vizsgálata tárgyává, nevezetesen megvizsgálja: a megkeresés illetékes bíróságot szarnazik-e? A panasz tárgyat büntött vagy vétség képezi-e? Vane e tényeg összefüggés e közt és az illeto képviselő személye köz? és végre az előbbiekből kifolyólag nem forog-e fönn zaklatásnak esete? — Ebből önként következik, hogy a bíróságok által az országgyűlési mentelmi jog felfüggesztésére irányzott és a képviselőház vagy pedig a förendház elnökéhez intézett kérelmeknek fel kell szerelnetniök az elnyomozás iratainak legalább is ama részével, a melyből a tenn érintett körülmények kellokép megírhatók. Ez annal is szükségesebb, mert ellenkező esetben az országgyűlés nem a hiányok pótlását rendeli el, hanem a hiányok megkeresést egyszerűen visszautasítva megtagadja a mentelmi jog felfüggesztését. Intézkedjék tehát (cim), hogy az említett megkeresések minden egyes esetben az érintett kellekkel fölészereve intéztesseken a képviselőház, illetve a förendház elnökéhez. — Ugyanez alkalommal arra is figyelmeztetni kívánom (cim) hogy a törvényhozó testület mindkét házának tekintélye fránt tartozó tisztelnetül fogva a mentelmi jog felfüggesztése végeit kiállítandó megkereséseket, ha azok alapját törvényszéki illetékeség alá tartozó cselekmény képezi s — ide nem érve a sajtóügyletet, a melyekre nézve a vizsgálóbíró külön hatáskörrel van felruházva — nem a törvényszék által kiküldött vizsgálóbíró, hanem a törvényszék nevében maga az elnök írja alá.

Járásbírósigi illetékeség alá tartozó esetekben az ily megkeresést vagy a járásbíró vagy valamely albíró állítsa ki."

Jóki Szabadkan. Mint a szabadelvű párt körében egyesektől halljuk, koszorúsrónk Jóki Mór Antunovics Mátyás kir. közjegyző meghívást elfogadta és 10 napig Szabadka vendége leend.

Halálözás. Babilon Kérvöl, segédmérnök Feketehegyen, lojót hó 15-én, 55 éves korában meghalt.

Farkas Kálmán mélykúti postamester febr. 6-án Almason agyonlötöte magát.

Arveres Újvidék, márc. 22. Polrovits Demeter ingós. 5635 frt.

A magy. kir. igazságügyminiszter Belon Sándor kassai kir. törvényszéki joggyakarnokot, a szabadkai kir. törvényszékhez végrehajtóvá a hodsági kir. járásbírósigához (Oltványi Gyula hodsági községi segédjegyzőt nevezte ki. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Breder Adél újvidéki állami polgári iskolai rendes tanítónét jelen állásában vólóg megértesítette.

A szabadkai fiatal urnak f. évi febr. hó 17-én a „Pest városához" címzett szálló termeiben zártkörű táncmulatságot rendeztek. Kezdeté 8 órákor. Ez esztéve berekesztették a hat hétig sem terjedő rövid ideit farsangot.

A mult hó 20-án, jégtorlás miatt megszüntetett komporalomb a Dunán, Gombos és Erdőd között, ismét helyreállván, az összes teher és nappali személy foralom a Dunán át, f. hó 7-vel ismét megnyitottak.

Meghívó. A zombori színház részvény-társasága 1885. évi március hó 1-én délióltti 10 órákor Zomborban a színház épülethez tartozó új étekezeremben V. rendes közgyűlést tartja, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Igazgatósági jelentés. 2. Az 1884 évi számadatok és mérleg megvizsgálása és jóváhagyása. 3. A felügyelő bizottság jelentése. 4. Igazgatóság tagnak leközöntése folytán 1 igazgatósági tagnak választása. 5. Igazgatósági tervezet Zombor szab. kir. városa közönségének a színház átadása s ezzel kapcsolatban a részvény értékének esetleges leszállítása. 6. Indítványok, melyek azonban 3 nappal a közgyűlés előtt az elnökséghez irásban betérjesztendők. Jegyzet. A számadások s a mérleg a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 uapon át Csarsch Sándor könyvelő úrnál megtekintethetők. Zombor, 1885 évi febr. hó 12-én. A zombori színház részvénytársaság igazgatósága: Szemző Gyula s k. elnök.

Eljegyzés. Ziffer A. D. szabadkai nagykereskedő leányát Malvint eljegyezte dr. Kohn újvidéki ügyvéd.

*A czeglédi rétes. A „Czegléd" írja a következőket: A berlini sütemény-kiallításban a helybeli részvénytársadalmi mozgalomnak lapunkban legközelebb említett kitüntetése alkalmából érdekesnek tartjuk megemliteni, hogy a czeglédi lisztből Maecherhammer fomalnar neje által készített rétesezsza, mely szikkasztott állapotban küldetett föl a berlini sütemény-kiallításra, — a német urnak közömbületának tárgyat képezte az egész kiállítás ideje alatt — s midőn egy némely pekemster azon kétkedésének adott kifejezést, hogy ilyen vékony téstzát kezzei lehetetlen előállítani, a gozmalom berlini képviselője Bruck Lipót hazánkba, ki már 18 év óta lakik Berlinben, hol tekintélyes kereskedő és vagyonos háztulajdonos nem nyugodott addig, míg föl nem halásztotta a nagy világvárosban egy magyar kereszmárost, a kinek felesége a kiállítás bírálóbizottsága előtt mutatta meg, — hogy mit tud a magyar gazdasszony s milyen szinű és izli a czeglédi rétes. Ez a jelenet annyira elragadta a jó németeket, hogy lefénkepeztek a rétes-nyújtást s emleklök a gozmalomnak is küldeték egy példányt. A hamisítatlan czeglédi rétes föltéped azonnal kirarott, hogy 400 márká jutalom biztosítottak annak, a ki a kiállítás bármelyik lisztjéből a czeglédi rétes párnának előállítására vállalkozik. De biz arra nem akadt vállalkozó. Ezen liszt a helyben levo raktaron is kapható.

Lapunk mai számának mellékletét veszik olvasónk Földessy Lajos mag főirjegyzékét, melyet az érdekeltek körök figyelmébe ajánlunk annal is inkább, mivel Földessy Lajos budapesti m. g. kereskedő cége, mely 20 év óta áll fenn csaknem egyedül áll soliditás és lelkiismeretesség tekintetében. Magából az árjegyzékből meggyőződéhetnek olvasónk, hogy nevezett mag kereskedés oly annyira gazdagon van fölészereve s oly szolid árak mellett képes a közönséget kiszolgálni, a minő előnyökkel egy concurrense sem rendelkezik. Reméljük hogy a fizetett az érdekeltek figyelemmel fogják átlapozni.

NOVELLA TÁR.

„Prosim peknye!"

Ez a finom jelszó hangzott fel a mult heten egyháányi torokból Pivniczán.

Nem a véletlen játéka volt az, hanem vezényzőra történt: „Kérem szépen!"

No hogy az olvasóközönségnek is legyen alkalmá fölötte egy kissé mo-solyogni lám a nevetést vagy gyengébb hahótát nem tiltom meg! elmondom az egész históriát.

A mult heten teltet ki közönségünk nazareusainak próbaideje. Hogy hányan buzgóidoknak az igaz hit" érdekében, az nem mondatom meg; de hogy szép számmal vannak, azt tudom. A jámbor lelkek tehát már éveken keresztül m. t. a. k. e. p. i. az embereknek, a mennyiben t. i. nem káromkodnak, nem esalnak, lopnak, szeszest ital nem élveznek, pap nélkül temetnek és szolgálják az Istent, (ha ugyan ök is annak hívják?) tanító nélkül tanulnak, fegyvert kézbe nem fognak stb. stb. de ki is tudtá fényes tanaikat pár szóval ecsetelni, mikor maguk a próbaidőt kiállott hosok sem tudják miud!

Hát az avatás napján azaz, mikor már a 3 év letelttel [a mult heten] beállit ám Pivniczara a próféták prófétája, a nazareus vallásának egyik buzgó apostola, hogy az annepélyes obagvást a próbaidőt becsületesen kiállott helybeli tagokan maga hajtsa végre; még pedig: Loko!

A hívek összegyűlek eztek és a prófeta, akarom mondni apostol, vagy talán esperes volt, bizony magam sem tudom, legelőször is azt talalta kibőkn, hogy hát: „Eleget tettetek-e az átlalotok eddig megkeresult embertársaitok? Mert addig egy tapotat nem bocsátok velem, míg csak mindazoknak bocsanatót ki nem nyertek, akiket esk előtettekben megkárosítottatok!"

És lön erre vakaródzás a buzgó hívek között!

— Huh, a racyogóját — morgák (vagy igaz, nem szoktak zúgolódni!) egyszerre mindnyájan — biz erőll egészen megfeledeztünk!

És lön egy kiáltás, mint hajdanában Egyiptomban, „Prosim peknye!" — No per sze azon kiáltozóséggel, hogy ök t. i. az egyiptomiak m. e. zt kiabáltak.

Es a gyűnekezt egyszerre, mint valamely verőrenges, szöbtebber.

A. — Szaladt a pipához: „Prosim peknye pan... ezeuot gabnáját részben arattam és minden 10-ik kerest az enyem volt.

No hat mit meséled ezt nekem? Hisz tudom én azt! — felelt a pap.

„Ja de nem az itt a baj, hanem az a 10-ik kerest 10 kévés volt: a magúé meg 9-át azután meg abban a 10-ik kerestben minden kévé 11-szor olyan tömött volt ám, mint a maga kévé! — — Bocsássom meg!

B. — Szaladt a boltoshoz: Prosim peknye pan... a boltijóll ellopam egyszer egy lövarkört... mit köstöl? — Megfizetem!

— Hatvan krajczárt! — Tessek! És kifizette!

C. — Szaladt a szomszédjához: Prosim peknye... egyszer megfog am a tyukdalt...

— De tán csak nem etted meg? — De bizony meg is ettem!

— Fizesd meg! — Mit köstöl? — Egy forintot! — Tessek! És kifizette!

D. — Rohant a majsztarhoz: Prosim peknye pan majsztar... mikor meg szolga voltam nálad... loptom toled egy darab vasat, abból csináltattam egy kaszálkalapöt... Bocsássom meg!

— No jól van, meghöcsátok — felel a
majszer.

— De . . . mikor a kaszkalapót
bevettem a fába, az elrepedt; — ehhez meg-
int kellett két karika . . . azokt is töled
loptam . . . Bocssáson meg!

E. — rohaat a bírőhoz: Proszim pe-
nye pan richtár . . . ez előtt 8 évvel el-
loptam a községháznál egy lakatot . . .
— Akasztófárával — rivall rá a bírő
— füztes — egy forintot!
És ez megkönnyebült lélekkel kifűzette.

Legmúltságsóbb volt azonban, mikor
az előjáróság egy regelen megy be a
községházához és a kapu előtt egy elkopott —
szánt talál.

— Hannét került ez ide, mikor a hó-
nak még csak híre sücs — okoskodék a
tanács.

Nem soká kellett azonbaa tépelődniök!
Egyike a buzgó hívőknek benyit rájuk
és nagy aláztos pofát vágva előadja, hogy
ezelőtt 15 évvel az apja ordinánczos volt
és az község számára hozott az erdőről
fát. Hát abból ökelme elcsent egy szép tör-
zset és csinált belőle egy szánt, a melyet ime
most visszahozott . . . Egyébként bü-
ntessék meg. ó káljja. — No persze, hogy
elkergették!

De nem folytatom tovább! Így volt ez
a mult héten talan minden háznál; pedig
talán a lakóknak alig egy századrésze na-
zarenus, hátha még mind azokká lennének!

Akkor bizony egy hónapig még annyi
időt sem nyerhetne szánk, a mennyi idő
alatt egy falat kenyeret megrág, mert nem
rheumát a község bocsánatot osztogatni! — De jó
mégis, hogy az a nazarenus oly rohamosan
nem terjed, mint az antisemitismus! —

Möre patrio.

Felolós szerkesztő és kiadó-laplapadónos:

Molnár Gyula.

Hirdetések.

KÖLCSÖN 5⁰/₁₀-ra

földbirtokra amortisatio utjání törlesztés
2¹/₁₀ 40 évre 1¹/₁₀ 100 0/0 — Jó any gból
épített házakra csakis 25 évi törlesztésre
kölcson szerezhető. Ugyancsak irodám utján
közvetítetek szabadalmak beszerzése lehető
legrövidebb idő alatt, nem különben elvállal-
tatik mindenmü

tözsdei megbízások

keresztülvittele, u. m. értékpapírok bevasárlása
és eladása a lehető legelőnyösebb feltételek
és mérsékelt provisio mellett, — továbbá
elvállalóknak megbízások a fővárosban házak
és nyaralók vetele és eladására ugyanis
magan-pénzek 7-8⁰/₁₀ ra betáblázás m-letti
elhelyezésére végi az országos kiállításon
résztvevők előtt. Különösen iparosok és keres-
kedőköt elvállalóknak megbízás képviselőit
vegett a kiállítás tartamára ugy cikkek lapok
utján hirdető-ére a fővárosi és az összes
vidéki lapokban. — Vidéki tról válasz hely-
re keretik. — Tisztelettel Pollak János,
Budapest, VII. kerületi utca 40. sz. I. em. 13.
ajtó. 10-11

HERBABNY GY.

növény kivonata:

elismert kitűnő szer-
köszvénybajokban,
mindennemü

rheuma és idegbajokban

mint reumatikus és ideges arcfájdalmak
migréneknél, oldalfájdalom, [Ischias], fülszak-
gatás, reumatikus fogfájás, kereszt- és kulcs-
fájdalmak, görösök, általános izomgyenge-
sége a reszkedéseknek, álmatlanság, a ta-
gok dermedtsége hosszabb gyaloglás vagy
előhaladott kor folytán, elgyógyított sebek-
ben való fájdalom betegségek ellen.

A Neuroxylin bedörzsöléséknél szolgál
s gyógyereje polgári s katonai kórházakban
bebizonyult. 8-2

Elismerő iratok:

Indítatva érzem magam önnök külö-
nös köszönem az ön „Neuroxylin“-ja
gyógyhatásáért nyilvánítani, mely az én
fiammal oly jól hatott s öt térének merev-
ségétől megszabadította, mely betegség öt új-
esztendővel lepte meg. Végül még jobb
keze is megdagadt s minden fáradozom
rajta segített, fájdalom mer hasztalan volt,
mög végre az ön „Neuroxylin“-ját
megkaptam. Többszöri bedörzsölése után a
fájdalmas tagoknak azzal, fiam minden fáj-
dalomtól megszabadult s egészséges.

Kürtörni u. p. Dkewohistitz Mähren
1884. aug. 30-án.

MIKA FERENCZ gazdász.

Mint hogy az ön „Neuroxylin“-ját igen
jó hatással használtam reumatikus bántal-
maknál imitt legjobb köszönem nyilvání-
tom s kerem egy üveg jobbműsőségű után-
vét melletti küldését.

Pelles, P. Saar, Mähren 1884. april
7-én.
Hajota V. postavezető.

Sziveskedjék postán átvennével 3 üveg
„Neuroxylin“-t (rózsás csomagolással) kül-
den. Bárhol használtatott és eddig segített
s mint kitűnő szer van elismerve.
Usztya, 1884. jun 9-én

AUDÁSSY KÁROLY lelkész.

Arak: 1 üveg (zöld csom-
1 frt, 1 „eresebb mi-
nőség (vörös csom.) kos-
vény rheuma és merevség
ellen 1 frt 20 kr, postával
20 kr csomagolás.

Minden üveg ellen-
részlettel csomagolható, az út-
járható hatóságilag bejegy-
zett védjegy szolgál, amelyre ügyelni keretik.
Egy üveg ára 1 frt 25 kr, postán csomago-
lásért 20 kral több.

Központi szállítási raktár a vidék számára.

Becsen. Apoth. „zu Barmherzigkeit“
Herbabny Gyula, Neubau, Kaiserstrasse 90
Első raktár Magyarország számára Bpsten
Török Jozsef gyógyszerésznél király utca 12

Továbbá raktárak a következő uránál.
Eszék I. C. Dienes. Pécssett Kovács M. N.
Becskerek Mencer E. Lugos Vértés L.
Pétervárad Deodatto, Szeged Kovács Barsay
C. Temesvár Tarcazy B. Zahner O.
Steiner F. WersetzMüller O.

ÉLVSZER

gyors és biztos segély

fényes és felemulhatlan eredménye; az idegrendszer elrombolása, hát-
gerincz affectio, valamint a visszalés folytán elgyengült férfierőnél a
Dr. Condory féle

ESSENCE DE VIE

által, biztos siker biztosítottak, még azon esetben is, ha minden más
gyógyászati, gyógyfürdő klimatikus változás sikertelen marad Üvegen
ként 1/3 375 gr. 3 frt Kettős 750 gr. frt 5.50 a használati utasítás-
sal együtt.

Megrendelések közvetlen a készítőhöz Dr. Condory V. Budapest,
sugár-ut 4, vagy Török József gyógyszerészhez. (király-utca 12.)
intendők.

Olcsó tűzifa!

A vaspálya melletti raktárunkban fekvő
igen jó minőségű

gyertyán- és cser hasábfá

árát 4 köbméterenként 14 frtra

és a dorongfa árát 4 köbméterenként 11 frtra
szállítottuk le.

Roheim testvérek.

Teljes kipisztítása és kiirtása svábbogár és
egyéb férgeknek az utolsó cseppig egyedül
csak 8-2

ZACHERL

svábbogárporával érhető el.

Valódi csak eredeti üvegekben névalírás és
védjeggyel kapható azon kereskedőknél, kik-
nél erre vonatkozó czimlapok a kirakatban
kitéve vannak.

Vancsek Béla

mechanikus és gépez Zomborban

Zrinyi-utca 174. Alapítvaott 1875- ben

Ajánlja a legjobb minőségű külföldi
varrógépeit u. m.: Singer, Weiber és
Wilson, eredeti amerikai Howe-varrógé-
pek családok és iparosok számára. Ot
EVI JÓTÁLLÁS mellett. Használt var-
rógépek újakkal becsereltetnek.

Továbbá elvállal mindennemü jvi-
tásokat, geprések-készítést stb.
Ugyanitt kaphatók mindennemü
gép részek melyek varrógépekhez szük-
ségeltetnek.

Fontos, gyors s olcsó elő-
állítás.

Videki megrendelések pontosan
eszközöltetnek. 10-10

NYILATKOZAT.

ÉN Csillag Anna, az óriáshajú, értesítem a n. é.
közönséget, miszerint az általam feladtát hajnövesztés
kenőcsöt melynek 14 havi használata után 185 centi-
meter hosszú haját szereztem, — a t. közönségnek is
rendelkezésre bocsátom. A kenőcs szétkuldése, mely
ből egy tégely használati utasítással együtt csupán
2 forint, egyedül és közvetlen gyáramból eszközölte-
tik. Minden hamisítás végett ellátározott kenőcsom-
nak semmi néven nevezendő raktárt nem allítani. Ez
okból kerem a t. közönséget közvetlen gyáramhoz
még pedig egész egyszerűen

Csillag és társa

BUDAPESTEN

3-2

cím alatt fordulni.

Mai napig több mint 15 millió hölgy és férfi,
köztük Európa legjelesebbjei meggyőződtek hajam
óriási hossza, szépsége és valódiságáról, mihez bő al-
kalmat nyújtott üzenőt havi utazáson, mely ala t Né-
metország, Ausztria Magyarország legnagyobb városai-
ban, mint Bécs, Berlin, Lipsee, Drezda, Hannover,
Braunschweig stb. megfordultam és hajamat bárkinék
is megmutattam. Hirnevés hajnövesztés kenőcsom orvosi
tekintélyek által kitűnő szernek ismertetik el,
különösen a haj és szakáll növesztésére nézve, nem
külömben, mint különlegesség fejtőrös, hajhullás, kop-
pa és kopaszfejtés ellen. E kenőcs orsíti a hajtalajt
mától a haj és szakáll növesztését elősegíti s azon
kívül a legfinomabb toiletto-kenőcs.

ANNA CSILLAG

Mely tisztelettel:
CSILLAG ANNA.

Czég: GSILLAG és TÁRSA Budapest Királyutca 26.